

18.5.2016

Eduskunta
Lakivaliokunta

Viite: Lakivaliokunnan lausuntopyyntö HE 7/2016 vp tuomioistuinlaki, 13.5.2016

Valtiovarainministeriön lausunto hallituksen esityksestä tuomioistuinlaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 7/2016 vp)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa Suomen tuomariliiton valiokunnalle toimittamasta lausunnosta. Tuomariliitto on esittänyt hallituksen esityksessä esitetyistä tuomarikoulutusjärjestelmän kehittämisen taloudellisista vaikutuksista poikkeavan arvion. Hallituksen esityksessä tuomarikoulutusjärjestelmän taloudelliseksi vaikutuksiksi on arvioitu vuositasolla noin 700 000 euroa kattaen koulutusjärjestelmän kehittämisen, koulutuslautakunnan toiminnan ja virkakarkenteiden muutokset. Vuosittaiset lisäkustannukset oikeusministeriön hallinnonalalla rajoittuisivat kuitenkin 200 000 – 300 000 euroon, koska virkakarkenteen muutosten edellyttämät resurssit voitaisiin kattaa vähentämällä muita tuomioistuinlaitoksen virkoja ja hyödyntämällä esittelijöiden palkkiouudistuksen myötä säästytävät varat. Tuomariliitto on arvioitunut puolestaan kustannuksiksi vuositasolla noin 6 milj. euroa.

Esityksen yhtenä tavoitteena on kehittää tuomareiden ja tuomioistuinlaitoksen muun lainkäyttöhenkilöstön koulutusta nykyistä suunnitelmallisemmaksi sekä ottaa käyttöön nykyistä joustavampia tapoja käyttää tuomioistuinlaitoksen niukkeneviä resursseja.

Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö viittaa aiempaan (2.3.2016) valiokunnalle toimittamaansa lausuntoon, jossa todetaan, että tuomareiden koulutuksen kehittämisestä aiheutuvat 200 000 – 300 000 euron vuotuiset kustannukset rahoitettaisiin kehyksen puitteissa tuomioistuinmomentilta. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2017–2020 ei kohdennettu tuomarienkoulutusjärjestelmään lisärahoitusta. Julkisen talouden vaikeassa tilanteessa on välttämätöntä, että uudistukset toteutetaan kehyspäästösten ja talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa.

Valtiovarainministeriöllä ei ole huomauttamista oikeusministeriön laatimista taloudellisista vaikutuksista. Esityksestä ilmenee, että nykyinen tuomioistuinten koulutukseen käyttämä budjetti on vuositasolla noin 500 000 euroa. Oikeusministeriöstä saatujen tietojen mukaan koulutusbudjetti on vuonna 2016 yhteensä 745 000 euroa, joilla katetaan tuomareiden koulutuspäivien lisäksi kansainvälisiä seminaareja ja tuomarivaihdon kuluja. Lisäksi tuomioistuimet järjestävät nykyisin myös itse koulutusta toimintamenomäärärahojen puitteissa (osa tuomioistuimista on aktiivisempia kuin

toiset). Esityksen mukaan koulutusjärjestelmän kehittämisestä syntyisi vuositasolla noin 100 000 euron ja koulutuslautakunnan toiminnasta noin 200 000 euron lisäkustannukset. Koulutusjärjestelmän kehittämisestä syntyvät kustannukset on kyetty pitämään maltillisina, koska kehittäminen toteutetaan nykyistä koulutustarjontaa kehittämällä ja hyödyntämällä verkko- ja video-oppimisympäristöjä.

Esityksen taloudellisten vaikutusten arviointi on esittelevän ministeriön tehtävä ja tämän vuoksi ensisijassa on syytä tukeutua oikeusministeriön lakivaliokunnalle antamaan arvioon tuomariliiton muistiosta. Tuomariliiton laskelmat vaikuttavat ylimitoitetuilta. Mm. tuutoroinnille/mentoroinnille on laskelmissa esitetty osallistujille maksettavia erityisiä palkkioita (350 euroa/kk/hlö), vaikka toiminta on osa organisaation järjestämää työhön perehdyttämistä eikä siitä ole perusteltua suorittaa erillistä palkkiota. Mentorointi on osa työntekijän kehittymistä ja ohjaamista, esimerkiksi valtioneuvoston yhteisessä mentorointiohjelmassa ei myöskään makseta palkkioita. Lisäksi laskelmiin on sisällytetty kustannuseriä koulutettavien tuomareiden työpanoksen korvaamisesta tai mentorina toimivien tuomareiden menetetyn työpanoksen korvaamisesta. Koulutuksen kautta tuomarin työn laadun ja tietoisuuden parantuessa on kuitenkin perusteltua odottaa myös työn tuloksellisuuden paranemista ja ajankäytön tehostumista. Koulutus tulee mitoittaa ja työtehtävät järjestää niin, että yhteensovittaminen ei edellytä lisärekrytointeja. Laskelmissa on mukana myös ict-koulutuskuluja lisäkuluina, vaikka oikeusministeriön koulutusyksikkö järjestää jo nykyisessä koulutustarjonnassaan koulutusta yleisten ict-valmiuksien parantamiseen.

Lisätiedot

Neuvotteleva virkamies Niina Hannonen p. 0295530454 (etunimi.sukunimi@vm.fi)